

Natur og Miljø

Teknik og Miljø

Århus Kommune

EGÅ ENGSØ

Rensningsanlæg, naturperle
og
rekreative muligheder

Indholdsfortegnelse:

Praktiske oplysninger	3
Fra fortid til nutid.....	4 - 5
Bakterier renses vandet	6
Køer plejer naturen	7
Fugle.....	8 - 10
Fugletårn	11
Oversigtskort og fakta	12 - 13
Aktivitetspladsen	14 - 16
Fisk.....	17
Sømiljø.....	17
Smådyr.....	18
Padde og krybdyr	19
Pattedyr	20
Planter	21 - 23
Benyt og beskyt	23

Ved Lystrupvej løber Egå Engsø ud i Egåen.

Praktiske oplysninger

Århus Kommune er en grøn kommune, der ønsker at bevare og styrke de naturmæssige værdier og den biologiske mangfoldighed. Dette sker blandt andet gennem projekter som etableringen af Egå Eng sø.

Der er to P-pladser ved Egå Eng sø. En på Lystrupvej lige syd for motorvejsfletningen og en ved Viengevej 7, 8240 Risskov.

Ved Egå Eng sø er der anlagt stier, der gør det muligt at cykle eller gå hele vejen rundt om søen. Der er desuden anlagt en aktivitetsplads med sheltere, legeplads og bålplads, opsat bænke langs stierne og etableret et fugletårn med udsigt over hele søen.

Se kortet på midtersiderne for flere detaljer.

- Ved aktivitetspladsen findes et primitivt toilet.
- Der findes ikke vandpost på stedet.
- Omkring søen er opstillet standere, der fortæller mere om området.
- Hunde skal føres i snor.
- Motoriseret færdsel er ikke tilladt.
- Brug af åben ild på arealerne er kun tilladt ved den anlagte bålplads ved aktivitetspladsen.
- Alle er velkomne til at bruge shelterne til en enkelt overnatning. De kan bookes via www.naturbooking.dk
- Det er ikke tilladt at slå telt op.
- Brug af musik og anden støjende adfærd er ikke tilladt.
- Hold naturen ren – tag dit affald med dig når du går.
- God tur – husk at naturoplevelsen er størst, når du færdes i fred og ro.

Denne folder findes også elektronisk på www.aarhuskommune.dk Borger > Kultur - Fritid > Brug naturen

Fortidens fjord

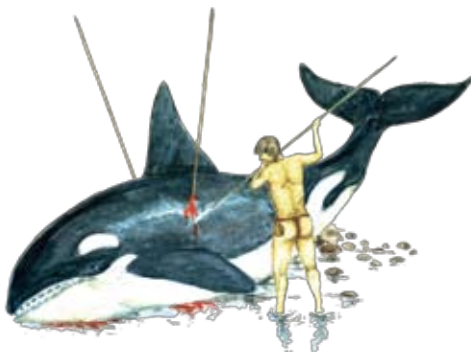
For cirka 7000 år siden var det meste af Danmark dækket af skov, og Århusbugten strakte sig som lange fjordarme ind i landskabet. Fjorden ved den nuværende Egå Engsø rakte helt til Lisbjerg bakke.

I jægerstenalderen strakte en lavvandet fjord sig helt ind til foden af Lisbjerg bakke.

I små lysninger langs fjordens bredder levede stenalderfolket. Her gik de på jagt efter skovens vilde dyr, og havde de heldet med sig, kunne de nedlægge store bytter som vildsvin, urokse eller elg. Stenalderfolket havde ikke kun skoven som jagtmark. Også havet blev brugt. Her samlede de muslinger eller sejlede ud i deres kanolignende træbåde for at fange fisk, sæler eller hvaler. Arkæologiske fund viser, at spækhugger udgjorde et vigtigt bytte for stenalderfolket ved Århusbugten.

Du kan læse mere om stenalderfolkets liv langs fjorden ved infostander 2 og 4 samt på kortbord 7 og 8.

Stenalderjægerne ved fjorden var også hvalfangere og gik på jagt efter blandt andet spækhuggere.

Fra eng til intensivt landbrug

Op igennem bronzealderen forvandlede fjorden sig gradvist til et lavt sumpet område med enge og moser og et rigt dyre- og planteliv. Men i 1950'erne ændrede brugen af området sig markant. Bønderne begyndte at afvande engene så de kunne opdyrke dem til landbrugsjord. En ny kanal blev gravet – den nye Egå. Den ledte vandet den lige vej gennem dalen og ud til Århusbugten. To steder ved den gamle Egå blev der opsat pumpestationer, der pumpede vandet op i den nye Egå. Nu kunne bønderne begynde at dyrke jorden. De gode vilkår for dyr og planter forsvandt, og tilbage var det flade landskab med de dyrkede marker.

Afvanding og dræning var forudsætningen for et intensivt landbrug.

Intensivt landbrug, med stort forbrug af gødning, forringer ikke kun de vilde dyr og planter levevilkår. Også vandmiljøet bliver belastet. I 1998 vedtog folketinget derfor Vandmiljøplan II, hvis formål var at nedsætte mængden af kvælstof i vandet. Et af virkemidlerne i planen var, at genskabe søer og fugtige enge til fordel for naturen og miljøet.

En sø bliver skabt

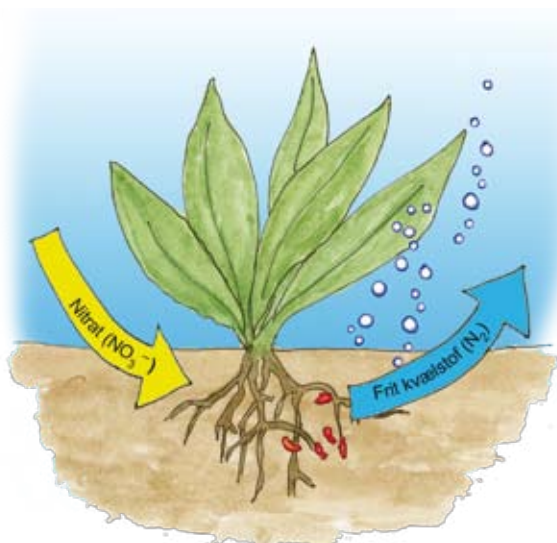
Århus Kommune, det daværende Århus Amt og Skov- og Naturstyrelsen gik sammen om at gennemføre et vandmiljøplan-II-projekt på nogle af landbrugsarealerne langs Egåen syd for Lystrup. Arealerne blev opkøbt, så landbrugsdriften kunne ophøre, og området efterfølgende kunne lægges under vand.

Først skulle et nyt sødige ud mod Lystrupvej dog bygges, og endelig i oktober 2006 kunne man fjerne de gamle ådiger og lade åvandet oversvømme de gamle landbrugsarealer – Egå Eng sø var skabt.

Bakterier rensr vandet

De sidste mange årtier har der været et voksende problem med næringsalte i vandmiljøet. Især de store mængder kvælstof i havet skaber gode livsbetingelser for alger med iltsvind og fiskedød til følge.

Landbruget benytter store mængder gødning på markerne. Gødningen består bl.a. af kvælstof i form af nitrat. Men ikke alt gødning, der bliver spredt på marken, bliver optaget af afgrøderne. Noget siver med drænvandet til søer og åer og derfra videre til havet, hvor det kan skabe enorme algeopblomstringer.

Bakterier i bundmiljøet spalter kvælstofbindelser til uskadeligt atmosfærisk kvælstof.

En af fordelene ved vådområder er, at de kan virke som naturlige rensningsanlæg. I stillestående vand med lavt iltindhold ved bunden, bliver der nemlig skabt et ideelt miljø for nogle særlige bakterier. Disse bakterier omdanner nitraten i vandet til frit kvælstof. Frit kvælstof fordamper til atmosfæren og er ganske uskadeligt. Det udgør i forvejen 78 % af jordens atmosfære.

Egå Engsø frigiver omkring 36 ton kvælstof årligt til atmosfæren. Herved bliver vandet rensat for nitrat, inden det løber ud i Århus bugt. Det nedsætter risikoen for algeopblomstringer, iltsvind og fiskedød.

Køer plejer naturen

Lysåbne områder sikrer ikke bare en god udsigt for de mennesker, der opholder sig langs søen. Det øger også mangfoldigheden af dyr og planter. Bliver området græsset af kreaturer eller plejet ved høslæt, forhindrer man, at grove græsser breder sig, og at pil og andre buske får lov til at springe i skov. Det vil sikre flere blomsterplanter, der tiltrækker sommerfugle og insekter. Samtidig vil områdets fugle nyde godt af den lave bevoksning, der giver gode muligheder for redepladser og fødesøgning.

I det moderne samfund er naturpleje en kunstig foranstaltning. Danmark har ikke længere de store grupper af vilde dyr, som vildsvin, kronhjort, elg, bæver, heste og okser, der tidligere skabte dynamik i naturen. Derfor sætter man ofte planteædere ud på områderne, så de kan hjælpe med at holde vegetationen under kontrol.

De foretrukne dyr til afgræsning af fugtige enge er kreaturer. De græsser nemlig meget varieret og giver derfor en uensartet og dermed artsrig vegetation. Dyr som får og heste er ikke så gode græssere til de sårbare vådområder, fordi de græsser mere ensartet og bider tæt til jorden.

Jerseykøer afgræsning engarealerne i den vestlige ende af søen.

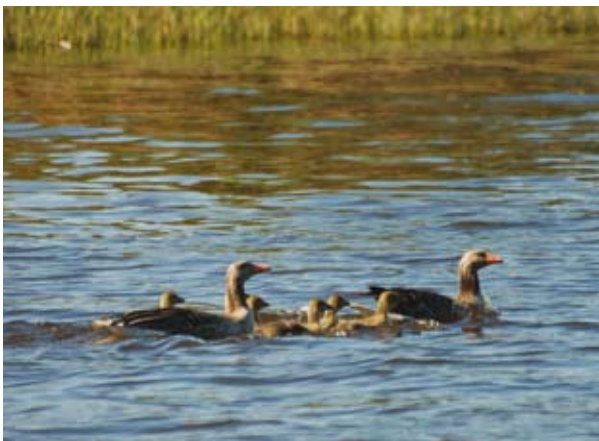
Vil du vide mere om de økologiske jerseykøer ved Egå Engsø – se kortbord 4.

Egå Engsø – en fuglefavorit

På gode dage kan man se op til 10.000 rastende fugle i området.

Allerede i 2007, kun ét år efter at søen blev skabt, blev der registreret 33 arter af vandtilknyttede ynglefugle i området. Men ikke kun arter, der er tilknyttet vandfladen, har etableret sig ved søen. Også agerlandets fugle, som for eksempel fasan, gulspurv, tornirisk og agerhøne har slået sig ned i området.

En del af de fugle, der er set ved søen, er sjældne eller ualmindelige i Danmark. Atlingand, engsnarre, sorthalset lappedykker og lille præstekrave er således alle rødlistede arter. Det er fugle, der er truede og sårbare, og som vi internationalt har forpligtet os til at beskytte.

Grågåsen har haft god succes med at yngle ved Egå Engsø.

Siden etableringen i oktober 2006, er der registreret hele 169 fuglearter ved Egå Engsø. Mange af fuglene er rastefugle, det vil sige fugle, der raster på vej til og fra deres vinter- og sommeropholdssteder. Heriblandt er der også meget sjældne fugle som hvidvinget terne, rødstrubet piber og hvidøjet and, og også sjældne rovfugle som havørn, fiskeørn, hedehøg, vandrefalk og lærkefalk. Smukke og ualmindelige fugle som trane og isfugl er også set i området.

På sydsiden af søen er opsat et fugletårn. Her finder du tre tavler med illustrationer af nogle af de mange fugle, man kan være heldig at se i området.

Nogle af de mere almindeligt forekommende fugle ved søen er:

- lille lappedykker
- fiskehejre
- knopsvane
- gråand
- taffeland
- troidand
- tårnfalk
- blishøne
- vibe
- dobbeltbekkasin
- hættemåge
- stormmåge
- svartbag
- sølvmåge
- ringdue
- sanglærke
- engpiber
- gærdesmutte
- husskade

Hvor mange forskellige arter er der mon i dag?

Søen ligger nær kysten og er dermed tæt på mange vandfugles trækruter. Derfor har trækfuglene let og hurtigt opdaget den nye sø og den er nu en betydningsfuld rastepuds på deres ofte lange trækruter.

Det er væsentligt for fuglene, at søen er lavvandet, så er det nemmere at søge føde.

For ynglefuglene er det især vigtigt, at søens bredder ikke har for tæt bevoksning, så de kan bygge reder langs bredden.

Udsigt fra fugletårnet til en af fugleøerne.

Der er fem øer i Egå Engsø. De er etableret som fugleøer, hvor fuglene kan raste og yngle i fred.

Fugle ved Egå Engsø:

Toppet lappedykker

Hvinand (han og hun)

Gråand (hun og han)

Lille lappedykker

Taffeland (han og hun)

Sorthalset lappedykker

Atlingand (han og hun)

Krikand (hun og han)

Troldand (han og hun)

Spidsand (hun og han)

Gravand

Skeand (hun og han)

Blishøne

Pibeand (han og hun)

Rødben

Vibe

Et lille udsnit af Egå Engsøs mange vade- og svømmefugle. Flere fugleillustrationer kan ses på de tre tavler i fugletårnet. Illustrationer: Jens Overgård Christensen.

Fugletårn med flot udsigt

På sydsiden af engsøen er der rejst et fugletårn cirka 200 m vest for aktivitetspladsen. Tårnet er åbent døgnet rundt og giver et godt udsyn over det meste af området. Især vestenden af søen er let at overskue fra tårnet, og den vestligste af de to store fugleøer ligger direkte ud for.

Tårnet er forsynet med tag, så man kan søge ly i tilfælde af regnvejr. Inde i tårnet er opsat tre store fugleplancher med nogle af de mange fugle, som er set ved Egå Engsø. Hver fugleillustration er forsynet med artsnavn, så man selv kan foretage betemmelse af nogle af søens mange fugle fra tårnet.

Fugletårnet ved Egå Engsø blev indviet den 6. juli 2007

Det australske vinfirma Banrock Station har betalt for opførelsen af fugletårnet. Banrock Station støtter projekter med etablering af vådområder flere steder i verden. Donationen muliggjorde opførelsen af fugletårnet og trykningen af tårnets fugletavler.

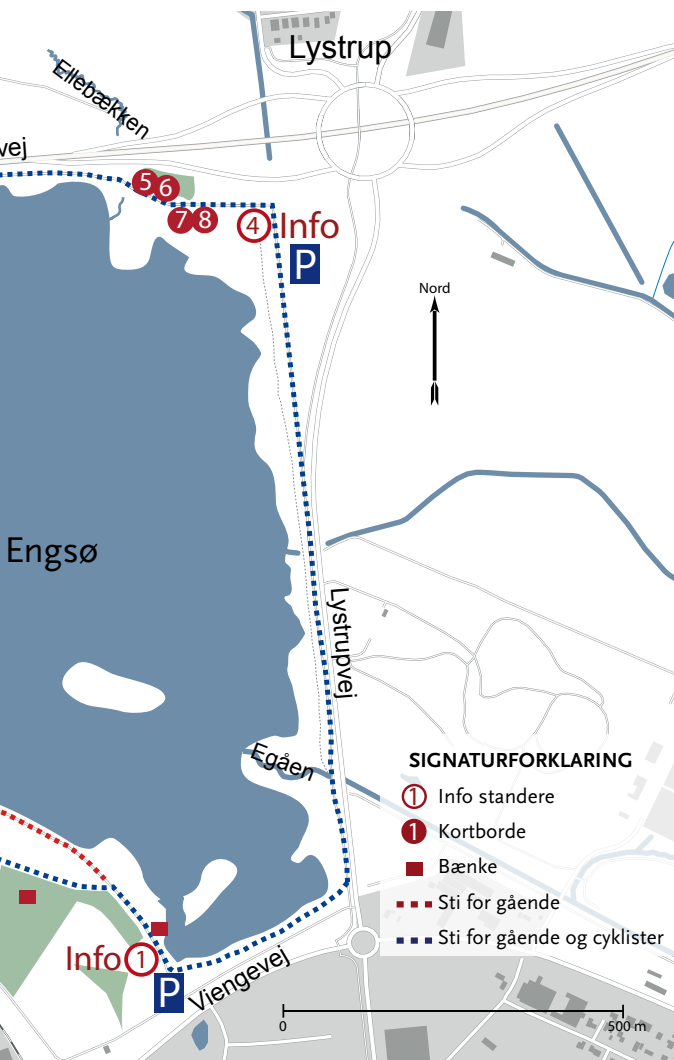

Fakta om Egå Engsø

Egå Engsø har et areal på cirka 115 ha.

På de dybeste steder er søen 1,7 meter. Middeldybden er 1 meter, men vandspejlet afhænger af mange faktorer som årstid, nedbør, tøbrud og vandføring i åerne, der løber til søen.

Der er to P-pladser med gode adgangsforhold. Den ene ligger på Lystrupvej lige syd for motorvejsfletningen, den anden ligger på Viengevej 7, 8240 Risskov.

Stisystemet hele vejen rundt om søen er på 5,2 km. Hjertereforeningen har opsat km-mål langs stien med start ved Viengevej 7. Seks bænke giver mulighed for hvil på ruten.

Informationsskilte og kortborde er opsat flere steder rundt om søen. Piktogrampæle fortæller om adgangsforhold. Spændende aktivitetsplads og fugletårn på sydsiden.

Aktivitetspladsen – med leg og læring

Kort over aktivitetspladsen med bålplads, sheltere og legelandskab.

Aktivitetspladsen ved Egå Eng sø blev etableret i 2007 som et led i Århus Kommunes plan om at bygge nye og mere udfordrende legepladser.

Formålet med legelandskabet er at sikre læring gennem børnenes leg. Desuden er det formålet at danne ramme om uformelt samvær mellem børn og voksne.

Området er udformet med temaet *Stenalderen*, fordi det er anlagt et karakteristisk sted for en stenalderboplads. Stedet er indrettet, så der er en klar sammenhæng med omgivelserne, og så der er et rå og naturpræget legelandskab.

Aktivitetspladsen kombinerer legeredskaber med de udfordringer, et spændende og varieret landskab giver. Børnenes sanser bliver stimuleret, og der er mulighed for alsidig leg.

På oplevelsesstien ved aktivitetspladsen på sydsiden af Egå Engsø finder du flotte træskulpturer af flere af stenalderens vilde dyr.

Rundt omkring aktivitetspladsen findes en oplevelsessti, der fører gennem træbevoksninger og forbi flotte dyreskulpturer i træ. Dyreskulpturerne forestiller de dyr, et stenaldermenneske kunne støde på i skovene. På stien møder man også de døde sjæles labyrint, et særligt sted hvor man måske kan møde stenalderfolkets ånder og give dem gaver.

To store træskulpturer af laks fungerer som balance- og siddebom.

De træer og buske, man ser ved aktivitetspladsen, stemmer overens med stenalderens skove. Derfor er der heller ikke træarter som for eksempel bøg, der først indvandrede til Danmark omkring 1000 år f. kr. Mellem tjørnene er plantet hylde, eg, hassel, mirabelle, hindbær og vildæble. Området minder derfor om den gamle stenalderskov, og samtidig giver det de besøgende mulighed for at plukke bær og nødder, – præcis som det gamle stenalderfolk.

Midt på arealet ligger en stor bålplads omkranset af fem sheltere. Alle må benytte shelterne til en enkelt overnatning, men de skal først bookes på:

www.naturbooking.dk.

Grejbase til udeskoleaktiviteter

Ud over aktivitetspladsens fem sheltere, som er til fri afbenyttelse, findes der en sjette shelter, som er aflåst. Shelteren fungerer som grejbase for naturvejledernes formidling og henvender sig især til undervisningsinstitutionernes udeskoleaktiviteter. Grejbasen indeholder intet af særlig omsættelig værdi, men rummer udelukkende materialer til undervisningsbrug og friluftsliv.

Til grejbasen ved Egå Eng sø er der blandt andet udarbejdet en del undervisningsmateriale til temaet jægerstenalder.

Organiserede grupper og undervisningsinstitutioner kan låne basens undervisningsmateriale og grej efter nærmere aftale med Natur og Miljø's naturvejledere. I løbet af 2009 - 2010 forventer Natur og Miljø at etablere flere grejbaser i Århus Kommunes grønne områder. I den forbindelse vil der blive arrangeret særlige nøglekurser til grejbaserne. På denne måde vil undervisere få mulighed for at blive selvbetjente og med egen nøgle få adgang til at låne af basernes grej og undervisningsmaterialer.

For adgang til grejbasen eller hjælp til undervisningsforløb ved Egå Eng sø kontakt Natur og Miljø's naturvejledere.

*Kontaktperson: naturvejleder Bjarne Golles,
tlf.: 8625 4655, e-mail: bg@aarhus.dk*

Rovfisk og fredfisk

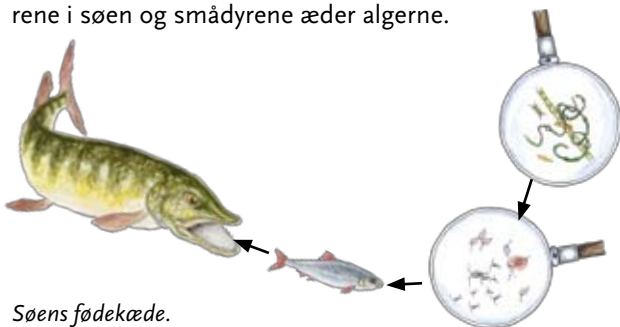
Den glubske gedde og den plante- og smådyrsspisende fredfisk, skallen, er de mest almindelige fisk i søen. Men også ørred, karudse, ål, aborre, trepigget hundestejle, nipigget hundestejle, og skrubben er registreret. Alle fiskearterne har oprindelig svømmet i åerne og er indvandret til søen. Skrubbe er en saltvandsfisk, men den kan vandre op i åen som her ved Egå Engsø, fire kilometer fra havet.

Havørreden er en speciel fisk, fordi den lever i både salt- og ferskvand. Ørredens liv starter i de øvre vandløb, hvorfra den senere svømmer ud til havet. På vejen skal den slippe helskindet gennem Egå Engsø, uden at blive ædt af rovfisk og fiskepisende fugle. Inden ørreden når havet, gennemgår den en såkaldt smoltificering, hvor den ændrer sig fra at være en ferskvandsfisk til at være en saltvandsfisk. Efter opholdet i havet vandrer den tilbage til de øvre vandløb.

Læs mere om havørredens spændende livscyklus ved kortbord 3.

Et godt sømiljø

Rovfisk er godt for søens miljø, fordi de holder fredfiskene nede i antal. Dette er vigtigt for at fastholde søens klare vand. Fredfiskene spiser nemlig smådyrene i søen og smådyrene æder algerne.

Søens fødekæde.

Hvis der er færre smådyr, får algerne bedre vilkår. De vil formere sig og gøre vandet grønt og grumset. I grumset vand kan undervandsplanterne ikke vokse. Uden undervandsplanter får smådyrene svært ved at gemme sig for fredfiskene. Samtidig får rovfiskene ringere jagtvilkår, fordi de bruger synet når de jager. Det er altså vigtigt for søens fremtid, at undervandsplanterne får lys nok til at gro, og at rovfiskene trives.

Søen vrimler af liv

Smådyrslivet i søen er tilknyttet søbunden og vandplanterne. Bunden i Egå Engsø består af sand, dynd, ler og tørv. Søen er så lavvandet, at vandet i bredzonen hurtigt bliver opvarmet af solen. Det giver gode muligheder for et mangfoldigt smådyrsliv. I 2007 blev der registreret 94 forskellige arter af smådyr i søen. Flere af dem er sjældne eller ualmindelige i Danmark. På længere sigt forventer man, at smådyrslivet bliver endnu mere artsrigt.

Blæresnegl på vandaks.

Søens mest dominerende art er blæresneglen (*Physella acuta*). Den er en relativ ny art i Danmark, invandret fra Nordamerika ved hjælp af vandfugle. Blæresneglen udgjorde i 2007 mere end halvdelen af det samlede antal af smådyr i søen, hvilket svarer til omkring 300 millioner snegle. Sneglene udgør en stor fødemængde for de sneglespisende fugle og fisk. Selv lever de af at græsse alger og mikroorganismer på sten og lignende.

Prøv at gå ned til vandkanten og se om du kan finde en blæresnegl, men kig grundigt efter, de er små og kamuflerer sig godt.

Padder – i vådt og tørt

Ved Egå Engsø er der observeret tre forskellige arter af padder; lille vandsalamander, skrubtudse og butsnudet frø. De tre paddearter yngede i området inden søen blev skabt. Det er altså ikke alene søen, der har givet gode livsvilkår for padderne, men også de fugtige arealer i området.

Padder hedder amfibier på latin, hvilket betyder "med to liv". Det er fordi, de både lever i vådt og tørt. Haletudserne lever i vand og ånder ved hjælp af gæller ligesom fisk, mens de voksne individer trækker vejret via lunger og ved at ånde gennem huden. De voksne individer lever især på land.

Skrubtudsens haletudser er giftige for fisk og fugle, men både vandsalamanderens og den butsnudede frøs haletudser er på menukortet hos fugle, fisk, vandinsekter og pattedyr. Søen er derfor ikke det mest ideelle opholdssted for padderne. De foretrækker mindre vandhuller uden fisk.

Læs mere i folderen "Padder i Århus Kommune" der findes elektronisk på: www.aarhuskommune.dk på: borger > kultur - fritid > Brug naturen

Lille vandsalamander er en af søens tre paddearter. Her er vist både hun og han.

Krybdyr ved søen

Ved Egå Engsø er der set to arter af krybdyr: almindeligt firben, også kaldet skovfirben, og stålorm. Begge arter går i vinterhi i perioden oktober til april og ses derfor kun ved søen i sommerhalvåret.

Almindeligt firben foretrækker åbne steder, hvor det kan solbade, samtidig med at der skal være steder for fødesøgning og skjul. Derfor møder man det ofte på overgange mellem skov og åbne græsarealer. Almindeligt firben føder levende unger.

Stålorm er, populært sagt, et firben uden ben. Den gemmer sig ofte i dagtimerne og er derfor svær at få øje på. Lige som firbenene kan stålormen kaste halen. Hunnen føder enten levende unger eller lægger æg, der klækkes straks efter.

Husk at alle padder og krybdyr i Danmark er fredede. Det betyder, at man ikke må indsamle dem eller slå dem ihjel.

En oase for pattedyr

Indtil videre er der set 26 forskellige arter af pattedyr ved Egå Eng sø. De mest almindelige er spidsmus, muldvarp, hare, mosegris og rådyr. Rådyrene kommer sandsynligvis fra Lisbjerg skov. Dyrene kommer især ned til søen for at drikke tidligt om morgenen.

Men det er ikke kun almindelige dyr, der holder til ved søen. Mere sjældne dyr som vandflagermus, sydflagermus, dværgflagermus og odder er også set ved søen. Det er arter optaget på EF-Habitatdirektivets bilag IV, der betyder, at vi i Danmark har forpligtet os internationalt til at frede og beskytte dem. Men de er ikke i fred fra andre dyr. Rovdyr som ræv, lækat, brud, mink, husmår og grævling jager nemlig i området.

Egå Eng sø og de omkringliggende arealer er altså blevet et vigtigt sted for mange dyr. Både som rasteplass, til fødesøgning og som ynglested.

Dyrespor: 1 = odder, 2 = fasan, 3 = hare, 4 = ræv

Hvis du er heldig kan du langs vandkanten finde spor fra dyr, der måske har benyttet faunapassagerne – læs mere om faunapassagerne ved kortbord 5.

Fra land- til vandplante

Året efter at søen blev skabt, undersøgte biologer søens dyre- og planteliv. De fleste af de planter, der forekommer i søen, er helt almindelige arter og typisk arter, der forekommer i næringsrige søer. Det vil sige søer med høj koncentration af især kvælstof og fosfor. Planterne vokser i stort set hele søen og helt ned til en dybde på halvanden meter.

Syv af de arter, der nu vokser i søen, har tidligere været landlevende planter. Ved markernes oversvømmelse har de udviklet sig til undervandsformer og dermed tilpasset sig de nye omgivelser.

Vandpest er den mest almindelige vandplante i Egå Engsø.

Almindelig vandpest er den mest hyppige plante i søen. Den bliver kaldt en pionerplante, fordi den spreder sig hurtigt på nye områder. Den har nemlig ingen eller kun svagt rodfæste til søbunden, og selv små afrevne stængelstykker kan hurtigt flyde med strømmen og udvikle sig til nye store planter.

Oprindeligt stammer almindelig vandpest fra Nordamerika. Den er hyppigt brugt i akvarier og er blevet spredt i den danske natur, fordi akvarierne er tømt ud i søer og åer.

Hvis du kigger ud over vandet kan du det meste af året tydeligt se vandpesten, der titter op over vandoverfladen.

Sumplanter

I området ved Egå Engsø blev der i 2007 registreret 56 forskellige arter af sumplanter. Det er planter, der er karakteriseret ved, at de vokser i rørsumpen. Det vil sige der, hvor der periodevis er dækket med vand.

Den mest almindelige sumplante ved søen er tykbladet ærenpris, der mange steder har store sammenhængende bevoksninger. Tagrør, flere arter af siv, rørgræs og bredbladet dunhammer udgør desuden en stor del af rørsumpen.

Dunhammer langs sydbredden af søen.

Egå Engsø er meget lavvandet, – størstedelen er under en meter dyb, og den er derfor disponeret for at gro til. Men det er vigtigt at undgå. En tæt rørsump vil påvirke søens fugleliv negativt. Østbredden er sandsynligvis ikke i fare for at gro til, fordi der er bølgepåvirkning og en smal bredzone. Men langs de andre bredder, samt på ådigerne og på de små øer, er det nødvendigt med fortsat græsning og/eller slåning og høslæt for at sikre plads til fuglene. En passende pleje af de omkringliggende arealer vil også på længere sigt medføre en mere artsrig vegetation.

Planter på land

I området ved Egå Engsø er der registreret 238 forskellige plantearter. Der er tale om ret almindelige planter, der er typiske for områder med næringsrige, kalkholdige og lerholdige jordarealer. Sammensætningen af de forskellige arter viser tydeligt, at området har været landbrugsjord. Jorden er nemlig stadig næringsrig på grund af tidligere tiders gødning af markerne.

De dominerende arter på engene ved søen er græsser som almindelig rapgræs, almindelig rajgræs, engrapgræs, almindelig kvik, krybhvene, knæbøjet rævehale og røgræs. Urterne lav ranunkel, stor nælde, lodden dueurt, foderkulsukker, lugtløs kamille, agertidsel og mælkebøtte er de mest almindelige urter i området.

Lader vi det hele gro, risikerer vi at store planter som agertidsel, lodden dueurt og stor nælde bliver altdominerende på engene. De skygger for de mindre og mere sarte blomsterplanter, der på længere sigt måske vil forsvinde fra området. For at beholde floraens mangfoldighed er det altså vigtigt, at fortsætte med at pleje området i form af græsning eller høslæt (se også afsnittet Køer plejer naturen).

Prøv at udvælge et lille område og tæl hvor mange forskellige arter du ser, – der er flere end du tror.

På sydsiden, lige øst for aktivitetspladsen, har Natur og Miljø plantet en ny skov med stenalderens træarter. Læs mere om stenalderskoven på kortbord 1.

Beskyt og benyt!

Århus Kommune giver befolkningen mulighed for at benytte grønne områder hver dag, fordi tilgangen til gode naturoplevelser med aktivt friluftsliv eller fred og ro er en vigtig kilde til et sundt helbred. Århus Kommune er en grøn kommune, der sigter mod at skabe bedre vilkår for mennesker, natur og miljø.

Området ved Egå Engsø har de sidste par år gennemgået markante forandringer. Forandringer der har skabt en stor rekreativ værdi for byens borgere og en oase for dyr og planter.

Natur og Miljø
Valdemarsgade 18
Postboks 79
8100 Århus C.
Tlf.: 8940 2755 Fax: 8940 2768
e-mail: nm@aarhus.dk
www.aarhuskommune.dk